

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN-2019-814

28.10.2019

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyr – formålet med regelverket – tredøgnfristen – disp. – forsikringsselskapet stengt – rettsvillfarelse.

Klager ble ilagt gebyr for uforsikret motorvogn for perioden 17.5.19–19.5.19. Klager kjøpte kjøretøyet den 17.5.19, altså på nasjonaldagen. Klager redegjorde for at han var uten tilgang til sitt forsikringsselskap de påfølgende to dagene etter eierskiftet, og at han på Statens vegvesens nettsider ble informert om at han måtte tegne forsikring innen tre dager etter eierskiftet. Klager anførte at gebyret måtte ettergis da informasjonen han mottok fra Statens vegvesen var misvisende, samt at forsikring ble tegnet så snart det lot seg gjøre. Klager påpekte særskilt at gebyrforskriftens formål og hensikt måtte vektlegges ved vurderingen av saken. Nemnda kom til forsikringen ikke var tegnet innen tredøgnfristen, og viste til at det er ikke åpnet for at noen dager i året skulle være unntatt fristen. Videre kom nemnda til at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon fra det ilagte gebyret. Nemnda pekte blant annet på at kjøper av kjøretøy på forhånd plikter å orientere seg om hvilke regler som gjelder, og at det er opp til den enkelte å innrette seg slik at man unngår uheldige konsekvenser som følge av at enkelte forsikringsselskaper ikke har nettbaserte løsninger. Nemnda kom også til at klagers rettsvillfarelse ikke var unnskyldelig.

Saksfremstilling

Saken gjelder ileggelse av gebyr for uforsikret motorvogn etter bilansvarslova § 17 a.

Trafikkforsikringsforeningen ila klager den 21.5.19 et gebyr for uforsikret motorvogn. Gebyret ble ilagt for perioden fra og med 17.5.19 til og med 19.5.19.

Salgsmelding vedrørende klagers kjøp av kjøretøyet ble levert til Statens vegvesen med vedtaksdato den 17.5.19. Kjøretøyet ble deretter forsikret den 20.5.19.

Klager har fremlagt e-post fra sitt forsikringsselskap hvor det fremgår at:

Vi har ikke døgnåpent/nettbestilling (...)

Klager har videre fremlagt utskrift av informasjon fra Statens vegvesen hvor det fremgår at:

Vilkår for registrering på eier

(...)Melding om eierskifte leveres/sendes en av Statens vegvesens trafikkstasjoner **senest tre dager etter at eierskiftet fant sted.**

Klager har anført at gebyret ikke kan ilegges da kjøretøyet ble forsikret innen tredøgnfristen. Fredag den 17.5.19 var en "helligdag" og kan derfor ikke omfattes av fristen.

Klager har videre anført gebyret må ettergis da forsikringen ble tegnet så snart det lot seg gjøre, altså påfølgende virkedag etter eierskiftet. Klagers forsikringsselskap holdt stengt i helgene og

tilbød ikke kjøp av forsikring på nett. Videre er det urealistisk og lite praktisk å forvente at forsikring tegnes hos et vilkårlig forsikringsselskap som holder døgnåpent.

Klager har også anført at gebyret må ettergis som følge av at han forholdt seg til informasjonen på Statens vegvesens nettside, altså at forsikring måtte tegnes innen tre dager. Klager handlet derfor med den intensjon om å overholde forsikringsplikten. Klager har vist til formålet bak gebyrordningen.

Klager har avslutningsvis anført at kjøretøyet ikke var i bruk i den aktuelle perioden.

I sitt krav om nemnd har klager særskilt påpekt at gebyrforskriftens hensikt må tillegges ved vurderingen av saken. Forskriften skal forhindre at personer bevisst unnlater å forsikre sine kjøretøy etter omregistrering. Dette var åpenbart ikke klagers hensikt, og han forsikret kjøretøyet ved første mulighet.

Trafikkforsikringsforeningen har anført at klager ble eier av kjøretøyet ved vedtaksdatoen for salgsmeldingen, og fra denne datoen underlagt forsikringsplikt. Forsikringsplikten opphørte ikke selv om kjøretøyet ikke var i bruk. Kjøretøyet var uforsikret i tre døgn fra og med eierskifte, og gebyr for den uforsikrede perioden må betales.

Trafikkforsikringsforeningen har videre anført at det ikke er grunnlag for å ettergi gebyret. Det var klagers eget ansvar å forsikre kjøretøyet innen tredøgnfrist. Dersom klagers foretrukne forsikringsselskap var stengt kunne han ha kontaktet et forsikringsselskap med åpen kundeservice i helgen eller tegnet forsikring på nett.

Sekretariatets konklusjon: Sekretariatet konkluderte med at gebyret var korrekt ilagt da forsikringen ble tegnet etter utløpet av tredøgnfrist. Sekretariatet konkluderte videre med at det ikke var grunnlag for å ettergi gebyret da det var innenfor klagers kontroll å tegne forsikring på nett eller kontakte et forsikringsselskap med åpen kundeservice. Videre fant ikke sekretariatet grunnlag for å ettergi gebyret på grunnlag av informasjonen på Statens vegvesens nettsider, samt at sekretariatet viste til at klager var ansvarlig for forhold innenfor sin kontrollsfære uavhengig av om han kunne bebreides for forholdene. Avslutningsvis konkluderte sekretariatet med at gebyret ikke kunne ettergis som følge av at kjøretøyet ikke var i bruk.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Klager har i sin begjæring om nemnd særlig bedt om nemndas vurdering av to forhold. For det første mener han at formålsbetraktninger må lede til at han fritas for å betale gebyret; hensikten bak reglene må være å hindre at noen bevisst unnlater å forsikre sine kjøretøyer etter omregistrering.

Nemnda er enig med klager i at dette er et viktig hensyn bak de nye reglene om innføring av gebyr. Nemnda viser blant annet til at Finansdepartementet i Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018 i pkt. 15.10 på side 202 uttaler følgende:

Formålet med gebyret er å motivere eieren til å oppfylle den obligatoriske forsikringsplikten som følger av loven.

Uttalelsen er imidlertid inntatt i et kapittel som gjelder spørsmålet om gebyr er straff, noe det etter departementets syn ikke er fordi det retter seg fremover, i motsetning til straff som ilegges for allerede begåtte lovbrudd.

Uttalelsen om hva som er hensikten bak lovendringen, kan imidlertid ikke føre til at en klar forskriftsregel innskrenkes eller settes til side.

Gebyrforskriften § 4 andre ledd som også er gjengitt i sekretariatets uttalelse i brev 11.9.19 til klager, lyder slik:

Ny eier som ikke har egen tegnet forsikring, skal betale gebyr for hvert påbegynte døgn fra og med datoen for vedtak om eierskifte, med mindre ny eier har tegnet forsikring innen tre døgn fra og med vedtaksdatoen.

Ordlyden er etter nemndas syn ikke til å misforstå; det er tale om påbegynte døgn der hele vedtaksdatoen inngår, og det er ikke åpnet for at noen dager i året skulle være unntatt. Nemnda har derfor i tidligere avgjørelser med bred penn uttalt at lørdager og helligdager inngår i beregningen. Dette har, i tillegg til ordlyden, god støtte i Finansdepartementets uttalelse på samme sted som nevnt ovenfor, der departementet viser til at:

Forsikringsselskapenes døgnåpne tilbud innebærer at det normalt kan tegnes forsikring når som helst.

Nemnda er etter dette enig med sekretariatet i at gebyret er korrekt beregnet, og at klagers anførsel således ikke kan gis medhold.

Dernest har klager vist til og fremlagt bekreftelse fra sitt forsikringsselskap at det ikke har "døgnåpent/nettbestilling" og kopi av et skjermdump fra Statens vegvesen som han baserte seg på da han inngikk avtale om kjøp på 17.5., som i 2019 var på en fredag.

Når det gjelder de regler som gjelder for dispensasjon, viser nemnda til sekretariatets redegjørelse i det nevnte brev til klager. Nemnda er enig i sekretariatets gjengivelse av regelen og hvorledes den generelt skal forstås.

Når det gjelder spørsmålet om dispensasjon grunnet i at klagers forsikringsselskap ikke har nettbaserte løsninger, er også nemnda enig med sekretariatet. Kjøp av kjøretøy skjer vanligvis ikke som følge av ren impuls; man har vanligvis mulighet til å foreta undersøkelser på forhånd og innrette seg. Nemnda har i flere avgjørelser pekt på at kjøper av kjøretøy på forhånd plikter å orientere seg om hvilke regler som gjelder. Det er opp til den enkelte å innrette seg slik at man unngår uheldige konsekvenser som følge av at enkelte forsikringsselskaper ikke har nettbaserte løsninger som er åpne døgnet rundt, gjennom hele året. Velger man et selskap som ikke har slike løsninger, er det et valg man selv gjør, og som eventuelt kan føre til slike konsekvenser som i dette tilfellet.

Skjermdumpet har som overskrift "Vilkår for omregistrering på ny eier". Teksten viser at alt som er skrevet, gjelder dette temaet og sier overhodet ingenting om forsikring som pliktes tegnet allerede fra eierskiftet, i gebyrforskriften § 4 andre ledd uttrykt som vedtaksdatoen.

Enhver har ansvaret for egen forståelse av regelverket for kjøretøyer, et regelverk som er omfattende og noen ganger vanskelig å forstå. I dette tilfellet fremstår imidlertid misoppfatningen som ubegrunnet. Rettsvillfarelsen er med andre ord ikke unnskyldelig, og kan derfor ikke danne grunnlag for dispensasjon.

Klager plikter således å betale gebyret.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Hanne Sofie Nøklegaard (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).